

Obsah

Úvod.....	1
ODDÍL I HISTORICKÝ, PRÁVNÍ A BEZPEČNOSTNÍ RÁMEC OCHRANY OBYVATELSTVA.....	6
1 Mezinárodní humanitární právo.....	7
1.1 Historie mezinárodního humanitárního práva.....	8
1.2 Ženevské úmluvy a zabezpečení jejich provádění.....	12
1.2.1 Zabezpečení provádění mezinárodního humanitárního práva.....	17
1.2.2 Režimy ochrany při ozbrojených konfliktech.....	18
1.3 Instituce řešící porušování mezinárodního humanitárního práva.....	19
1.3.1 Mezinárodní trestní tribunály.....	19
1.3.2 Mezinárodní trestní soud.....	20
2 Historie Civilní obrany, Civilní ochrany a Ochrany obyvatelstva.....	23
2.1 Civilní protiletectká ochrana.....	23
2.2 Civilní obrana.....	26
2.2.1 Koncepce obrany před účinky konvenčních (klasických) zbraní a bojových otravných látek.....	26
2.2.2 Koncepce ochrany obyvatelstva a národního hospodářství proti zbraním hromadného ničení realizovaná v působnosti resortu vnitra.....	28
2.2.3 Koncepce ochrany proti zbraním hromadného ničení realizovaná v působnosti resortu obrany.....	30
2.2.4 Koncepce civilní obrany České a Slovenské Federativní Republiky.....	32
2.3 Civilní ochrana.....	33
2.3.1 Opatření civilní ochrany České republiky.....	33
2.3.2 Koncepce zabezpečení úkolů civilní ochrany definovaných I. Dodatkovým protokolem.....	34
2.4 Ochrana obyvatelstva.....	35
3 Koncepce ochrany obyvatelstva.....	37
3.1 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015.....	37
3.2 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020.....	39
3.3 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030.....	43
4 Aktuální bezpečnostní hrozby.....	46
4.1 Naturogenní hrozby.....	48
4.1.1 Meteorologické hrozby.....	48
4.1.2 Biologické hrozby.....	50
4.1.3 Geologické hrozby.....	51

4.2	Antropogenní hrozby.....	53
4.2.1	Technologické hrozby.....	53
4.2.2	Sociální hrozby.....	55
4.2.3	Kriminální hrozby.....	55
4.2.4	Ozbrojené konflikty.....	56
4.2.5	Vnitřní antropogenní hrozby.....	57
4.3	Aktuální hrozby v České republice.....	58
4.3.1	Bezpečnostní strategie České republiky.....	59
4.3.2	Nebezpečné chemické látky.....	61
4.3.3	Radiační hrozby.....	67
4.3.4	Povodně.....	70
5	Teorie, vnímání a komunikace rizik.....	73
5.1	Teorie rizik.....	73
5.2	Vnímání rizik.....	76
5.3	Komunikace o rizicích.....	78
	ODDÍL II OPATŘENÍ OCHRANY OBYVATELSTVA.....	82
6	Záchranné a likvidační práce.....	83
6.1	Integrovaný záchranný systém.....	83
6.2	Organizace záchranných a likvidačních prací.....	85
6.2.1	Stupně poplachu.....	86
6.2.2	Koordinace záchranných a likvidačních prací.....	86
7	Varování a informování.....	91
7.1	Základní informace o varování obyvatelstva.....	91
7.2	Jednotný systém varování a informování.....	94
7.2.1	Systém selektivního rádiového návštěvní.....	94
7.2.2	Vysílací infrastruktura.....	95
7.2.3	Terminály a přenosové cesty.....	96
7.2.4	Koncové prvky systému selektivního rádiového návštěvní.....	97
7.2.5	Monitorovací systém koncových prvků.....	98
7.3	Koncové prvky varování.....	99
7.3.1	Konstrukce a možné uspořádání elektronických sirén.....	100
7.3.2	Elektromechanické (rotační) sirény.....	103
7.3.3	Místní informační systémy.....	103
7.3.4	Schvalování koncových prvků varování a následná kontrola.....	103
7.4	Náhradní způsoby varování.....	104
8	Úkrytí.....	105
8.1	Stálé úkryty.....	106
8.2	Ochranné systémy podzemních dopravních staveb.....	107
8.3	Improvizované úkryty.....	108
8.4	Improvizované úkryty.....	108

8.4.1	Východiska improvizovaného ukrytí.....	109
8.4.2	Fyzikální vlastnosti stavebních materiálů.....	109
8.4.3	Základní technické požadavky na improvizované ukrytí.....	112
8.5	Sebeochrana ukrytím.....	115
9	Individuální ochrana.....	117
9.1	Ohrožení člověka.....	117
9.2	Individuální ochrana při mimořádných událostech.....	118
9.2.1	Okamžitá ochrana.....	118
9.2.2	Improvizovaná ochrana.....	119
9.3	Individuální ochrana za stavu ohrožení státu a válečného stavu.....	121
9.3.1	Prostředky individuální ochrany pro děti.....	121
9.3.2	Prostředky individuální ochrany pro dospělé.....	123
9.3.3	Filtry k ochranným maskám.....	125
10	Evakuace.....	126
10.1	Základní pojmy.....	126
10.2	Rozdělení evakuace.....	127
10.3	Plošná evakuace.....	129
10.3.1	Plánování plošné evakuace.....	129
10.3.2	Plán evakuace.....	131
10.3.3	Zabezpečení plošné evakuace.....	132
10.4	Zvláštnosti plošné evakuace.....	134
10.4.1	Evakuace ze zón havarijního plánování jaderných zařízení.....	134
10.4.2	Evakuace v rámci povodňové ochrany.....	135
10.4.3	Evakuace za války.....	136
10.4.4	Evakuace zvířat.....	136
10.5	Řídící a výkonné složky.....	137
10.5.1	Krizový štáb.....	137
10.5.2	Evakuační středisko.....	137
10.5.3	Přijímací středisko.....	138
10.5.4	Výkonné složky.....	139
10.5.5	Činnost obyvatelstva při dlouhodobé evakuaci.....	140
10.6	Objektová evakuace.....	141
11	Nouzové přežití.....	144
11.1	Opatření nouzového přežití.....	144
11.1.1	Nouzové ubytování.....	145
11.1.2	Nouzové zásobování základními potravinami.....	145
11.1.3	Nouzové zásobování pitnou vodou.....	146
11.1.4	Nouzové základní služby obyvatelstvu.....	146
11.1.5	Nouzové dodávky energií.....	147
11.2	Materiál nouzového přežití u Hasičského záchranného sboru ČR.....	147
11.2.1	Soupravy nouzového přežití.....	147
11.2.2	Kontejner nouzového přežití.....	148
11.2.3	Materiální základna humanitární pomoci.....	148

12	Humanitární a dobrovolná pomoc.....	150
12.1	Formy humanitární pomoci.....	150
12.1.1	Věcná pomoc.....	151
12.1.2	Finanční pomoc.....	151
12.1.3	Duchovní (náboženská) pomoc.....	151
12.1.4	Psychologická pomoc.....	151
12.2	Humanitární pomoc poskytovaná Správou státních hmotných rezerv....	152
12.3	Humanitární pomoc do zahraničí.....	153
12.4	Dobrovolné, záchranářské, humanitární a charitativní organizace.....	153
12.4.1	Dobrovolní hasiči.....	153
12.4.2	Záchranářské organizace.....	155
12.4.3	Humanitární, církevní a charitativní organizace.....	156
12.4.4	Dobrovolnická pomoc.....	157
13	Monitorování a dekontaminace.....	159
13.1	Monitorování.....	159
13.1.1	Monitorování meteorologické situace.....	159
13.1.2	Monitorování radiační situace.....	159
13.1.3	Monitorování chemické situace.....	160
13.1.4	Monitorování biologické situace.....	161
13.1.5	Monitorování a předávání informací a údajů k včasnému varování v rámci EU.....	161
13.2	Dekontaminace.....	162
13.2.1	Odmořování (detoxikace).....	163
13.2.2	Dezaktivace.....	163
13.2.3	Dezinfekce.....	163
13.2.4	Metody a způsoby dekontaminace.....	163
13.2.5	Dekontaminace osob.....	164
13.2.6	Dekontaminace techniky.....	165
ODDÍL III REALIZACE A ZABEZPEČENÍ OCHRANY OBYVATELSTVA.....		167
14	Organizace ochrany obyvatelstva.....	168
14.1	Řídící a výkonné složky v ochraně obyvatelstva.....	168
14.2	Realizace opatření ochrany obyvatelstva při povodních.....	170
14.3	Realizace opatření ochrany obyvatelstva při havárii s únikem nebezpečné látky.....	173
14.4	Kontrolní činnost.....	174
15	Preventivně výchovná činnost v ochraně obyvatelstva.....	176
15.1	Historický vývoj preventivně výchovné činnosti.....	176
15.2	Preventivně výchovná činnost.....	177
15.3	Projekty zaměřené na preventivně výchovnou činnost.....	181

15.3.1	Preventivně výchovná činnost v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva Hasík CZ.....	181
15.3.2	Záchranný kruh.....	182
15.3.3	Bezpečné cestování.....	184
15.3.4	Vaše cesty k bezpečí.....	185
15.3.5	Poskytování informací školským zařízením v zónách ohrožení.....	186
15.3.6	Centrum pro bezpečný stát.....	188
15.3.7	Vzdělávání pedagogů v problematice ochrany člověka za mimořádných událostí.....	189
15.3.8	Příprava odborníků na úrovni obce.....	192
15.4	Využití internetu a sociálních sítí.....	193
16	Plánování materiálních a finančních zdrojů pro ochranu obyvatelstva ..	195
16.1	Rozpočtová skladba a výdaje na ochranu obyvatelstva.....	195
16.2	Finanční zabezpečení ochrany obyvatelstva.....	196
16.2.1	Náhrada za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné a osobní pomoci.....	197
16.2.2	Náhrada škody.....	197
16.2.3	Finanční zabezpečení integrovaného záchranného systému.....	198
16.2.4	Finanční a hmotné zabezpečení mezinárodních záchranných operací.....	198
16.2.5	Náhrada výdajů vynaložených právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva ..	199
16.3	Systém hospodářských opatření pro krizové stavy.....	199
16.3.1	Systém nouzového hospodářství.....	200
16.3.2	Pohotovostní zásoby.....	200
16.3.3	Zásoby pro humanitární pomoc.....	201
17	Ochrana obyvatelstva při vojenském ohrožení.....	202
17.1	Bezpečnostní prostředí České republiky.....	202
17.2	Krizové situace vojenského charakteru a příprava území.....	205
17.2.1	Typy krizových situací vojenského charakteru.....	205
17.2.2	Vojenské krizové stavy.....	206
17.2.3	Operační příprava státního území.....	207
17.2.4	Plán obrany České republiky.....	207
17.3	Ústřední orgány bezpečnostního systému České republiky.....	210
17.4	Síly, prostředky a opatření ochrany obyvatelstva.....	213
17.4.1	Síly pro řešení opatření ochrany obyvatelstva.....	213
17.4.2	Prostředky pro řešení opatření ochrany obyvatelstva ..	214
17.4.3	Opatření ochrany obyvatelstva.....	215
	Závěr.....	216
	Použité zdroje.....	217
	Seznam zkratk.....	231